

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 5 września 2016 roku skierowanym przeciwko J. S. powodowie N. B., A. B. (1) i E. B. wnieśli o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym przez Sąd Okręgowy w Łodzi w dniu 30 czerwca 2011 w sprawie o sygn. akt I Nc 102/11, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniami Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 16 sierpnia 2011 roku i 24 sierpnia 2011 roku oraz postanowieniem Sądu Okręgowego w Łodzi wydanym w sprawie o sygnaturze akt I Co 240/12 w dniu 14 grudnia 2012 roku.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, że nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydanym przez Sąd Okręgowy w Łodzi 30 czerwca 2011 roku w sprawie o sygn. akt I Nc 102/11 nakazano A. B. (2), by zapłacił na rzecz J. S. kwotę 210.000 złotych. J. S., jako podstawę faktyczną powództwa w sprawie o sygn. akt I Nc 102/11 wskazał umowę pożyczki z dnia 10 sierpnia 2008 roku na kwotę 210.000 zł, zawartą z A. B. (2). Podali, że A. B. (2) nie złożył środka zaskarżenia od zapadłego orzeczenia, a nakaz zapłaty w tej sprawie uprawomocnił się. W dniu 9 października 2011 A. B. (2) zmarł. W związku z powyższym pozwany uzyskał tytuł wykonawczy w stosunku do powodów, którzy są spadkobiercami zmarłego A. B. (2).

Powodowie wskazali, że nie uczestniczyli w postępowaniu sądowym zakończonym wydaniem nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i nie mieli możliwości kwestionowania zapadłego orzeczenia. Jednakże po powstaniu tytułu egzekucyjnego przeciwko powodom odnaleźli oni oświadczenia J. S. – w szczególności jego oświadczenie z 1 kwietnia 2010 roku - z których wynika, iż całość pożyczki zaciągniętej w dniu 10 sierpnia 2008 roku przez A. B. (2) została spłacona.

W ocenie powodów zobowiązanie wynikające z prawomocnego na nakazu zapłaty wygasło, wobec spełnienia go w całości przez zmarłego dłużnika A. B. (2), co potwierdzają oświadczenia osobiście przez niego sporządzone i podpisane przez pozwanego w dniu 8 lutego 2010 roku i 1 kwietnia 2010 roku. Zdaniem powodów, uwzględniając chronologię zdarzeń - fakt udzielenia pożyczki przez pozwanego w 2008 roku w chwili skierowania sprawy do sądu o wydanie nakazu zapłaty zobowiązanie do zwrotu przedmiotu pożyczki już nie istniało.

Jako podstawę prawną powództwa powodowie wskazali art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c..

Powodowie wnieśli nadto o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu.

(pozew – k. 2-5)

W odpowiedzi na pozew pozwany J. S. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(odpowiedź na pozew – k. 53-59)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwem z 16 maja 2011 roku J. S. wniósł o nakazanie A. B. (2), by zapłacił na rzecz powoda kwotę 279.788,88 złotych wraz z odsetkami i kosztami postępowania.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że zawarł z A. B. (2) umowę pożyczki na kwotę 210.000 zł, w której A. B. (2) zobowiązał się spłacić zadłużenie do 15 października 2008 roku. Podniósł, że A. B. (2) nie spłacił zobowiązania wynikającego z tej umowy i nie reaguje na wezwania zapłaty. Nadto wskazał, że na dochodzoną kwotę składa się należność główna w kwocie 210.000 złotych oraz skapitalizowane odsetki ustawowe od dnia 16 października 2008 roku do dnia 14 maja 2011 roku.

(pozew – karty 2-4 załączonych akt sprawy Sądu Okręgowego w Łodzi o sygnaturze I Nc 102/11)

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydanym w dniu 30 czerwca 2011 roku w sprawie o sygn. akt I Nc 102/11 Sąd Okręgowy w Łodzi orzekł, aby pozwany A. B. (2) zapłacił na rzecz powoda J. S. kwotę 279.788,88 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 16 maja 2011 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 7.217 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, w terminie dwóch tygodni od doręczenia niniejszego nakazu albo wniósł w tym terminie sprzeciw.

(nakaz zapłaty – k. 48 załączonych akt sprawy o sygn. I Nc 102/11)

A. B. (2) nie podjął w terminie przesyłki sądowej zawierającej wydany nakaz zapłaty kierowanej na adres: ul. (...), Ł.. Przesyłka dwukrotnie awizowana w dniach 8 lipca 2011 roku i 18 lipca 2011 roku nie została podjęta. Skuteczne doręczenie nastąpiło z dniem 26 lipca 2011 roku.

(awizo – k. 108 załączonych akt sprawy Sądu Okręgowego w Łodzi o sygn. I Nc 102/11)

Nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydany przez Sąd Okręgowy w Łodzi w dniu 30 czerwca 2011 roku w sprawie o sygn. akt I Nc 102/11 stał się prawomocny od dnia 10 sierpnia 2011 roku.

(zarządzenie – k. 54 załączonych akt sprawy Sądu Okręgowego w Łodzi o sygn. I Nc 102/11)

Postanowieniem z dnia 16 sierpnia 2011 roku Sąd Okręgowy w Łodzi nadał klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 30 czerwca 2011 roku w całości.

(postanowienie – k. 53 załączonych akt Sądu Okręgowego w Łodzi sprawy o sygn. I Nc 102/11)

A. B. (2) był z wykształcenia prawnikiem, zajmował się odzyskiwaniem nieruchomości. Od 2005 roku poważnie chorował. Zawiesił prowadzoną działalność gospodarczą. Żona A. B. (2) nie pracowała.

W dniu 27 listopada 2009 roku A. B. (2) otrzymał kwotę 1.000.000 złotych tytułem części odszkodowania za utraconą nieruchomość w W.. Dalsza część odszkodowania wpłynęła na jego konto w dniu 31 marca 2010 roku w kwocie 5.312.615,78, złotych.

(wydruk z konta bankowego załączony do pisma pełnomocnika powoda z dnia 22 marca 2017 roku, zeznania powoda A. B. (1) protokół rozprawy z dnia 14 marca 2017 roku czas nagrania 00.25.10 -01.06.40 k. 122-124, zeznania powódki E. B. protokół rozprawy z dnia 14 marca 2017 roku czas nagrania 01.06.40-01.28.17 k. 124-125)

A. B. (2) zmarł w dniu 9 października 2011 roku. Spadek po nim nabyli E. B., N. B. i A. B. (2), po 1/3 każde z nich. Przyjęli oni spadek wprost.

(odpis skrócony aktu zgonu - k. 73, odpis aktu poświadczenia dziedziczenia – k. 60 załączonych akt sprawy Sądu Okręgowego w Łodzi o sygn. I Nc 102/11)

Postanowieniem z 23 listopada 2012 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt I Co 240/12 Sąd Okręgowy w Łodzi nadał na podstawie przepisu art. 788 k.p.c. klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty wydanemu przez Sąd Okręgowy w Łodzi w postępowaniu upominawczym w dniu 30 czerwca 2011 roku w sprawie o sygn. akt I Nc 102/11 przeciwko E. B., A. B. (1) i N. B., na których przeszedł obowiązek dłużnika – A. B. (2).

(postanowienie – w załączonych aktach komorniczych o sygn. Km 3219/15)

W dniu 10 sierpnia 2008 roku A. B. (2) zamieszkały Ł., ul. (...) złożył oświadczenie na piśmie, w którym zobowiązał się do zwrotu powodowi J. S. wynikającej z umów pożyczek zawartych między stronami kwoty 210.000 zł do dnia 15 października 2008 roku.

(kopia oświadczenia k. 11 załączonych akt sprawy Sądu Okręgowego w Łodzi o sygnaturze I Nc 102/11)

W dniu 1 kwietnia 2010 roku powód J. S. złożył oświadczenie na piśmie, że na dzień złożenia oświadczenia otrzymał od A. B. (2), zamieszkałego Ł., ul. (...) z tytułu łączącej strony umowy pożyczki kwotę 92.000 zł (62.000 zł + 10.000 zł+ 30.000 zł), która zaspokaja jego roszczenia.

(kopia oświadczenia k. 19)

W dniu 2 kwietnia 2010 roku A. B. (2) złożył oświadczenie na piśmie o uznaniu długu z tytułu umów pożyczek, zawartych między stronami w okresie 2005- 2008 r. wynoszącego na dzień złożenia oświadczenia 210.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 października 2008 roku. W tym samym oświadczeniu A. B. (2) wskazał, że do dnia 1 kwietnia 2010 roku zwrócił powodowi kwotę 92.000 zł z tytułu umów pożyczek zawartych w latach 2001-2005.

(kopia oświadczenia k. 71, k.246 akt sprawy Sądu Okręgowego w Łodzi o sygnaturze I Nc 102/11)

W dniu 14 marca 2013 roku notariusz A. G. poświadczyla zgodność trzech kopii potwierdzenia wysokości długu A. B. (2) wobec J. S. na dzień 2 kwietnia 2010 roku str. 2 z oryginałem.

(kserokopia oświadczenia k. 71, pismo notariusza z dnia 21 marca 2017 roku)

Rzeczoznawca pisma ręcznego A. C. na zlecenie pozwanego wykonał analizę podpisu na dokumencie z dnia 2 kwietnia 2010 roku i stwierdził, że podpis (...) został wykonany przez A. B. (2).

(kserokopia opinii k. 68-70)

Powodowie E. B., N. B. i A. B. (2) wnieśli w dniu 26 listopada 2012 roku sprzeciw od nakazu zapłaty z dnia 30 czerwca 2011 roku wydanego w sprawie o sygn. akt I Nc 102/11, wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do jego wniesienia . Podnieśli w nim zarzut, że A. B. (2) przekazał J. S. w kwietniu 2010 roku kwotę 92 tys. zł tytułem spłaty zaciągniętego długu, a J. S. sporządził pisemne oświadczenie, z którego wynika, iż kwota ta „zaspokaja jego roszczenia”.

Prawomocnym postanowieniem z 9 marca 2015 roku Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty w sprawie I Nc 102/11 i odrzucił sprzeciw, jako złożony po terminie.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że pierwotnie pozwany miał faktyczną możliwość podjęcia awizowanej przesyłki pod wskazywanym przez niego w oświadczeniach o uznaniu długu adresem do korespondencji i zainicjowania skutecznej obrony, a stan zdrowia mu na to pozwalał.

(sprzeciw od nakazu zapłaty – k. 95-98, wniosek o przywrócenie terminu – k. 82-94, postanowienie z uzasadnieniem – k. 445 -455 załączonych akt sprawy o sygn. I Nc 102/11)

Postanowieniem z dnia 3 marca 2016 roku wydanym w sprawie sygn. akt I Nc 39/13 Sąd Okręgowy w Łodzi odrzucił skargę E. B., N. B. i A. B. (1), działających jako spadkobiercy A. B. (2) o wznowienie postępowania w sprawie Sądu Okręgowego w Łodzi sygn. akt I Nc102/11, zakończonej wydaniem nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, a także zasądził solidarnie od skarżących na rzecz J. S. kwotę 7.200,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Podstawą żądania wznowienia postępowania był przepis art. 401 pkt. 1 k.p.c. oraz art. 403 § 2 k.p.c., a skarżący wnieśli o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa. Jednocześnie wskazali, że skargę składają z ostrożności procesowej, bowiem w postępowaniu o sygnaturze I Nc 102/11 złożony został przez nich wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty wydanego w tym postępowaniu.

Postanowieniem z dnia 22 czerwca 2016 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi w sprawie o sygn. akt I ACz 949/16 oddalił zażalenie powodów na powyższe postanowienie.

(odpis postanowienia Sądu Apelacyjnego w Łodzi z uzasadnieniem k. 61- 67)

Na podstawie tytułu wykonawczego – nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Okręgowy w Łodzi w postępowaniu upominawczym w dniu 30 czerwca 2011 roku w sprawie o sygn. akt I Nc 102/11, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 23 listopada 2012 roku przeciwko E. B., A. B. (1) i N. B., Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi prowadził w stosunku do powodów postępowanie egzekucyjne o sygn. akt Km 3219/15.

(okoliczności bezsporne; zawiadomienie o wszczęciu egzekucji - w załączonych aktach komorniczych o sygn. Km 3219/15)

Prokurator Prokuratury Rejonowej Ł. w Ł. prowadził postępowanie w sprawie sygn. akt PR 2 Ds. 529.2016 o czyn określony w art. 270 §1 k.k.

W toku postępowania karnego została wydana ekspertyza kryminalistyczna, której przedmiotem była poświadczana za zgodność z oryginałem kopia dokumentu w postaci oświadczenia o wysokości długu A. B. (2) wobec J. S. znajdująca się na k. 246 akt sprawy Sądu Okręgowego w Łodzi o sygn. akt I Nc 102/11. Biegły sądowy z zakresu badania dokumentów C. B. stwierdził, że wymieniony dokument stanowi najprawdopodobniej kopię autentycznego dokumentu występującego w ekspertyzie z dnia 21 marca 2013 roku (k. 2 46 akt o sygn. I Nc 102/11).

Postanowieniem z dnia 26 października 2016 roku umorzono odchozenie w sprawie mającego (miejsce) w dniu 10 maja 2013 roku w Ł. przedłożenia w Sądzie Okręgowym w Łodzi w sprawie I Nc 102/11 jako autentycznego podrobionego dokumentu w postaci oświadczenia o uznaniu długu A. B. (2) wobec J. S. z dnia 2 kwietnia 2010 roku wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu zabronionego.

(postanowienie k. 39-40, opinia k. 41- 44, postanowienie o umorzeniu k. 46)

Powyższy stan faktyczny został przez sąd ustalony na podstawie wymienionych wyżej dowodów z dokumentów, niekwestionowanych co do ich autentyczności.

Dowody z dokumentów w postaci orzeczeń sądów, korzystając z materialnej mocy dowodowej wynikającej z treści art. 244 k.p.c., stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone.

Sąd na podstawie przepisu art. 302 k.p.c. ograniczył dowód z przesłuchania stron do zeznań powodów, wobec nieusprawiedliwionego niestawiennictwa na rozprawie pozwanego, zobowiązanego do osobistego stawiennictwa oraz wniosku pełnomocnika pozwanego o pominięcie przesłuchania pozwanego w charakterze strony.

W rozpoznawanej sprawie strony były reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników.

Obecnie, przy rozpoznawaniu sprawy na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego, zmienionych ustawą z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej – Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 43, poz. 189) oraz ustawą z dnia 2 lipca 2004 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 172 poz. 1804), rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Stanowi-sko takie zawarł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku (I CKU 45/96, opubl. OSNC z 1997, z. 6-7, poz. 76).

Mając zatem na względzie rządzącą procesem cywilnym zasadę kontradyktoryjności po-stępowania i nie znajdując podstaw do przeprowadzenia dowodów z urzędu (art. 232 k.p.c.), Sąd rozpoznał sprawę, biorąc pod uwagę stan faktyczny ustalony na podstawie powyżej wskazanych dowodów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie powodowie N. B., A. B. (1) i E. B. domagali się na podstawie art. 840 § 1 ust. (pkt) 2 k.p.c. pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanego przez Sąd Okręgowy w Łodzi w dniu 30 czerwca 2011 roku w sprawie o sygn. akt I Nc 102/11, opatrzonego klauzulą wykonalności, twierdząc, iż jeszcze przed wydaniem nakazu zapłaty należności wobec pozwanego zostały uregulowane.

Powództwo przeciwegzekucyjne określone w przepisie art. 840 k.p.c. jest merytorycznym środkiem obrony dłużnika przeciwko niezgodnej z prawem egzekucji, zarówno co do samej zasadności jak i dopuszczalności egzekucji.

Na wstępie wskazać należy, iż wobec wniesienia pozwu w dniu 5 września 2016 roku, w rozpoznawanej sprawie znajduje zastosowanie przepis art. 840 §1 pkt 2 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 10 lipca 2015 roku o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1311). Wymieniona ustawa weszła w życie w dniu 8 września 2016 roku i wprowadziła zmiany przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Stosownie jednak do art. 21 ustawy, jej przepisy stosuje się do spraw, które zostały wniesione po jej wejściu w życie.

Przepis art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 7 września 2016 roku stanowi, iż dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. Do takiego też brzmienia art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. odnosić się będą poniższe rozważania.

Do zdarzeń w rozumieniu art. 840 §1 punkt 2. k.p.c. należy zaliczyć zjawiska i stany świata zewnętrznego oraz objawy wewnętrznego życia stron, z którymi przepisy prawa materialnego łączą wygaśnięcie zobowiązań, albo które powodują niemożność egzekwowania świadczeń wynikających z tytułu wykonawczego. Do zdarzeń takich zalicza się w szczególności wykonanie zobowiązania przez uiszczenie sumy wierzycielowi, jak również do rąk organu egzekucyjnego.

Kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy ma prawidłowa wykładnia powyższego przepisu art. 840 §1 pkt 2 k.p.c.

Analiza przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym przed zmianą dokonaną wspomnianą ustawą z 10 lipca 2015 roku prowadzi do wniosku, że przepis ten odnosi się tylko do takich zarzutów, które – choć dotyczą zdarzeń sprzed zamknięcia rozprawy - nie mogły być jednak rozpoznane i uwzględnione w orzeczeniu stanowiącym tytuł egzekucyjny, a to z powodu ustawowych ograniczeń kognitywnych (np. ograniczeń zarzutów potrącenia przewidzianych w art. 493 § 3 lub art. 505⁴ § 2 k.p.c.). Nie odnosi się on natomiast do zarzutów których nie rozpoznano bądź to w wyniku przeoczenia, bądź na skutek prekluzji procesowej. Przeoczenia i błędy sądu podlegają bowiem naprawie w postępowaniu odwoławczym, a prekluzja procesowa ma charakter bezwzględny, nie może więc być „korygowana” w drodze powództwa przeciwegzekucyjnego. Zarzut spełnienia świadczenia mógł zostać podniesiony przez powodów lub ich poprzednika prawnego w sprzeciwie od nakazu zapłaty, przy czym Sądu nie wiązały w postępowaniu rozpoznawczym ustawowe ograniczenia kognitywne co do rozpoznania takiego zarzutu. Nawet więc, gdyby powodowie lub ich poprzednik prawny A. B. (2) wnieśli skutecznie sprzeciw od nakazu zapłaty z dnia 30 czerwca 2011 roku, skutecznie w nim podnosząc zarzut spełnienia świadczenia poprzez zapłatę całości należności przed wytoczeniem powództwa, a sąd zarzutu takiego by nie rozpoznał, to okoliczność taka i tak nie mogłaby stanowić

podstawy powództwa przeciwegzekucyjnego. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w całości podziela pogląd wyrażony w uchwale w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 r. w sprawie III CZP 16/12 (Biul. SN 2012, nr 5, OSNC 2012, nr 11, poz. 129) . Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu powołanej uchwały „ z chwilą uprawomocnienia się wyroku dochodzi do prekluzji materiału faktycznego sprawy, w której został on wydany. Oznacza to, że jeżeli określone okoliczności i oparte na nich zarzuty lub wypływające z nich wnioski istniały i dały się sformułować w chwili zamknięcia rozprawy, lecz strona skutecznie ich nie podniosła lub nie przytoczyła, w związku z czym nie zostały spożytkowane przez sąd przy wydawaniu wyroku, podlegają prekluzji, czyli - jak to określono w orzecznictwie - „wykluczającemu działaniu prawomocności” (por. np. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna - z dnia 23 października 1954 r. I CO 41/54, OSN 1956, nr 1, poz. 3 oraz uchwały Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2010 r., III CZP 477/10, OSNC 2010, nr 2, poz. 165 i z dnia 2 lutego 2011 r., III CZP 128/10, OSNC 2011, nr 10, poz. 108). Jednocześnie podniesiono, że prekluzyjny skutek prawomocności oraz powagi rzeczy osądzonej jest niezależny od tego, czy strona ponosi winę w zaniechaniu przytoczenia określonych okoliczności lub podniesienia właściwych zarzutów (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 1954 r., II CO 26/54, OSN 1955, nr 2, poz. 30).

Teza o prekluzyjnych skutkach prawomocności materialnej ma kluczowe znaczenie nie tylko z punktu widzenia stabilności orzeczeń sądowych, ale także ze względu na cechy procesu jako cyklu sformalizowanych, uporządkowanych i celowych czynności prowadzących sprawnie i możliwie szybko, na podstawie maksymalnie skoncentrowanego materiału procesowego, do ostatecznego rozstrzygnięcia sporu i wykonania wydanego orzeczenia. Odpowiada więc również prakseologicznemu założeniu, że strona zobowiązana jest przedstawiać w toku postępowania wszystkie fakty i twierdzenia istotne dla rozstrzygnięcia sprawy oraz podnosić wszystkie przysługujące jej zarzuty, pod rygorem bezpowrotnej utraty tej możliwości. Niejednokrotnie - z różnych powodów, głównie jednak właśnie ze względu na postulat szybkości i skuteczności postępowania - ustawodawca wprowadza prekluzję procesową następującą jeszcze przed wydaniem i uprawomocnieniem się wyroku (np. art. 207 § 6, art. 217 § 2, art. 344 § 1, art. 493 § 1 i art. 503 § 1 k.p.c.). Także ten typ prekluzji oznacza bezpowrotną utratę podejmowania określonych czynności procesowych, najczęściej prezentowania twierdzeń faktycznych i przedstawiania dowodów.

Doceniając moc i znaczenie prekluzji, ustawodawca tylko wyjątkowo dopuszcza powoływanie się po uprawomocnieniu wyroku na okoliczności sprawy występujące przed jego wydaniem. Takim wyjątkiem jest skarga o wznowienie postępowania ob *noviter reperta*, przysługująca w razie wykrycia okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu (art. 403 § 2 k.p.c.). (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 r. w sprawie III CZP 16/12, por. także uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 1969 r. - zasada prawna - III PZP 63/68, OSNCP 1969, nr 12, poz. 208, orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 1933 r., C.II. 3/33, Zb.Urz. 1934, poz. 96, z dnia 31 sierpnia 1936 r., C.III. 1126/36, Zb.Urz. 1937, poz. 315 i z dnia 11 lipca 1959 r., 3 CO 13/59, OSN 1960, nr 3, poz. 82 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 1968 r., I CO 1/68, OSNCP 1969, nr 2, poz. 36).

Powództwo przeciwegzekucyjne, przewidziane w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.- co trzeba podkreślić - nigdy nie należało do wyjątków przełamujących zasadę prekluzji łączonej z prawomocnością materialną.

Zatem powództwo przeciwegzekucyjne nie może prowadzić do ponownego merytorycznego rozpoznania prawomocnie rozstrzygniętej sprawy. W postępowaniu wywołanym tym powództwem nie zapada odmienne rozstrzygnięcie odnośnie roszczenia procesowego istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy, lecz tylko co do tego, czy roszczenie to po tej chwili ekspirowało (por. uchwała SN z 2 lutego 2011 r., III CZP 128/10).

W judykaturze nie był kwestionowany pogląd, że przedmiotem rozpoznania w sprawie wszczętej powództwem opozycyjnym nie mogą być zdarzenia istniejące przed powstaniem tytułu korzystającego z powagi rzeczy osądzonej, gdyż wówczas jego uwzględnienie prowadziłoby do zanegowania tej powagi i zakwestionowania prawomocnych orzeczeń, co jest – ze względu na pryncypia procesowe – niedopuszczalne (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 1997 r., I CKN 83/97, z dnia 4 lutego 1998 r., II CKN 91/97, z dnia 16 września 1999 r., II CKN 475/98, z dnia 19 stycznia 1999 r., II CKN 188/98 lub z dnia 28 października 2004 r., V CK 140/04).

Również w obliczu ostatniej zmiany art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., dokonanej ustawą z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1311) orzecznictwo Sądu Najwyższego co do wykładni wskazanego przepisu w jego poprzednio obowiązującym brzmieniu pozostało konsekwentne. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 października 2016 r. w sprawie II CSK 489/16, przytoczone rozumienie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., prezentowane w doktrynie i judykaturze, stało się podstawą zmiany tego przepisu i podyktowane było koniecznością wyeliminowania ewentualnej innej jego wykładni. Zmiana polega na tym, że w miejsce przesłanki „a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie” wprowadzono przesłankę „a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne”. Przedstawiona wykładnia art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w jego poprzednim brzmieniu oraz współczesna regulacja zawarta w tym przepisie ma na celu wyeliminowanie z podstawy żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego obejmującego orzeczenie sądowe takich okoliczności faktycznych, które zostały pominięte w postępowaniu rozpoznawczym jako spóźnione albo nie zostały w ogóle zgłoszone (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2016 r. w sprawie II CSK 489/16).

Przechodząc na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, iż zgłoszony przez powodów zarzut spełnienia świadczenia na rzecz pozwanego J. S. przez A. B. (2) w dniu 8 lutego 2010 roku i 1 kwietnia 2010 roku w odniesieniu do wierzytelności określonej prawomocnym nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie sygn. akt I Nc 102/11 w dniu 30 czerwca 2011 roku nie może zostać uznany za skuteczny. Przyjmując nawet za prawdziwe okoliczności wskazane przez pozwanych, iż w dniu 1 kwietnia 2010 roku ich poprzednik prawny A. B. (2) uregulował wszystkie należności wobec pozwanego J. S., okoliczność ta nie może być podstawą powództwa przeciwegzekucyjnego opartego na podstawie przepisu art. 840§1 pkt 2 k.p.c., gdyż zaistniała przed wydaniem tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i nie została skutecznie zgłoszona w sprzeciwie od tego nakazu. Jak już wskazano prekluzyjny skutek prawomocności oraz powagi rzeczy osądzonej jest niezależny od tego, czy strona ponosi winę w przytoczeniu okoliczności lub podniesienia właściwych zarzutów.

W tym stanie rzeczy powództwo przeciwegzekucyjne N. B., A. B. (1) i E. B. jest niezasadne i podlega oddaleniu. Podkreślić przy tym należy, że powództwo egzekucyjne nie służy wzruszaniu prawomocnych orzeczeń sądowych, do tego celu ustawodawca przewidział bowiem inne środki procesowe.

Mając na uwadze powyższe, Sąd oddalił powództwo jako nieuzasadnione.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 98 k.p.c. kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik procesu i zasądził od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kwotę 14.417 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, na którą składa się koszt wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego w kwocie 14.400 złotych i kwota 17 złotych tytułem zwrotu kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika strony pozwanej Sąd określił na podstawie przepisu §2 pkt 7 rozporządzenia z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1800) w zw. z § 2 rozporządzenia z dnia 3 października 2016 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1668).